

ZYCIE NOWOGRODZKIE

DZIENNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRODZKIEJ

Niedorozwój polityczny

Stronnictwo Narodowe, inaczej endecja zwane, w pogoni za żerem demagogii w desperado-nej walce z rządem wsiadła ostatnio na wygrzebanego z prasy ukraińskiej konika, sensacyjnej i mało w dotychczasowych warunkach możliwej umowy polsko-ukraińskiej. Według brzmienia rewelacji prasy endeckiej, przetwarzającej sensacje pism ukraińskich („Ukraiński Głos” i „Russkij Głos”) między prem. Ślawnikiem, min. Józewskim a grupą Petlury, oraz między Undem (bojowe nacjonalistyczne stronnictwo ukraińskie, odpowiadające ideologicznie naszej endecji) nastąpiła umowa, mocą której dochodzi do tajemnego porozumienia i zaprzestania dotychczasowej polityki, aby skorygować wzajemne dążenia w kierunku odebrania od Rosji Ukrainy i stworzenia z niej samodzielnego, niepodległego państwa. W warunkach tej umowy istnieć miały nawet specjalne, punkty o wyzuczeniu się przez Ukraińców Podola na rzecz Polski, amnestji politycznej i obsadzeniu stanowisk wojewodów wschodnio-malopolskich przez ukraińców i przejęciu Sycylii i Łubów na rzecz przyzobaczenia wojskowego i t. p. W pertraktacjach między rządem polskim, a Undem miał według tych zupełnie nieprawdopodobnych rewelacji pośredniczyć metropolita unicki Szepczycki, który w tej sprawie konferował z min. Józewskim, bazując na tem, porozumieniu swoje nadzieje na likwidację prawosławia w Polsce i wpływy na cerkiew prawosławną w Rosji i Ukrainie.

Nie trzeba dodawać, że prasa sowiecka nie omieszkała wykorzystać tych rewelacji do ukulcia argumentów przeciwko „imperialistycznej polityce” Polski, której prasa sowiecka szczególnie w okresach ciężkich przesłań wewnętrznych w Sowieciech, inkryminuje stale najbardziej wojownicze zamiany. W ten sposób prasa sowiecka odwraca uwagę szerokiej mas od wewnętrznych bolączek, skierowując je na „niebezpieczeństwo grożące ze strony imperialistycznego kapitalizmu”. W sprawie tej zabrała onegdaj głos „Gazeta Polska”, wskazując na bezpodstępność powyższych rewelacji, niemających absolutnie żadnych podstaw i zapewniając zupełnie kategorycznie, że rząd polski nie prowadzi żadnych z czynnikami ukraińskimi konferencji poświęconych sprawie sensacyjnej umowy polsko-ukraińskiej.

Nie o to jednak chodzi, że „Gazeta Warszawska”, notując podobne brednie, nie mające żadnego realnego oparcia o rzeczywistość. Znaną jest bowiem rzeczą, że plano to, podobnie jak obór, który repre-

zentuje, nie powstrzymuje się przed niczem, co mu tylko może posłużyć jako broń w walce z przeciwnikiem. Chodzi o cokolwiek. O mentalność, o stosunek do kapitalnych zagadnień polskich, od których rozwiązania zależy nasze mocarstwo sta-nowisko. Endecja sama myśli o możliwości osiągnięcia porozumienia z Ukraińcami przeraża. Daje temu wzorca „Gazeta Warszawska” niedwuznaczny zupełnie wyraz w artykule wstępnym p. t. „Ukraina”, w którym przestrzega opinię społeczną przed „niebezpieczeństwem” wcielenia w życie „pomysłów federacyjnych”, które w interpretacji endeckiej są równoznaczne z przekreśleniem wcześniej lub później naszej niepodległości.

Trzeba być krotkowiedzem zupełnym i cierpieć na niedorozwój polityczny, aby sobie nie zdać sprawy, że w dążeniu do mocarstwowego stanowiska Polski, musimy wcześniej czy później dojść do trwałego porozumienia z naszymi słowiańskimi sąsiadami. Jest to zagadnienie naszej polityki, które w rządzie lanych kapitalnych zagadnień wysuwa się na czoło. Trzeba z drugiej strony nie znać zupełnie historii polskiej i nie umieć wyłagać najprostszych wniosków z doświadczeń, które nam ta historia dała, aby patrzeć na przyszłą Polskę, jako na państwo wyłącznie narodowe. Na to żadna doktryna nie może pomóc. Posłannictwo historyczne Polski nie zamknie się nigdy w granicach etnograficznie polskich. To są prawdy, którym w żadnym wypadku nie zaprzeczamy nie można. To są aksjomaty.

Nie przeszkadza to jednak „Gazecie Warszawskiej” kontynuować w dalszym ciągu z tego powodu nagonki na rząd. I tak we wczorajszym numerze pismo to podaje szczegóły warunków rzekomej umowy polsko-ukraińskiej szczerze i bujnej imagacji jakiegoś korespondenta wolyńskiego, snując na ten temat rozważania w artykule wstępnym.

Wyrokiliśmy jednak poza ramy, któreśmy sobie w niniejszym artykule zakresili. W ramach tego artykułu musimy tylko zwrócić uwagę, że obiedna endecja demagogja w walce z rządem nie powstrzymuje się przed rozdmuchaniem pochodzących z podejrzanego źródła rewelacji pism ukraińskich, rewelacji, które są wodą na młyn dla Sowieców, alarmujących świat polityczny przed niebezpieczeństwem „wojny zaczepnej” ze strony Polski, której jedynym dążeniem — jak to niejednokrotnie zapewniali czynnik kierujący naszą polityką — jest zapewnienie Polsce trwałego pokoju.

Pan Wojewoda w Sorgowiczach i Kozłowszczyźnie

Ma miejsce ciężki pożar
Wsie Sorgowicze i Kozłowszczyzna, gdzie wieś pow. Nowogrodzkiego nawiedził przed paru dniami pożar, obracając w zgłiszczą i popiół przeszło czterdzieści gospodarstw. Więcej ucierpiał Sorgowicze i ta wieś pierwsza okazała inicjatywę zapobieżenia skutkom klęski, której z poparciem i pomocą pośpieszył natychmiast pan starosta Hryniewski.

W Sorgowiczach też utworzyła się komiteta gminnej pomocy pogorzelcom, na którego czele stanął p. Grudziński. Do komiteta tego przylczyła się i wieś Kozłowszczyzna.

Wczoraj po południu p. Wojewoda Beckowicz udał się na miejsca pożarów, aby osobiście przekonać się o rozmiarach klęski, poczynając komitetu pomocy oraz stwierdzić, w jakich rozmiarach okazywały się konieczna pomoc organów rządowych. Po porozumieniu się z poszkodowanymi, Komitetem i pp. starostą Hryniewskim, komisarzem ziemskim Kuczyńskim i architektem Maciejewskim, — p. Wojewoda wydał niekiedy zarządzenia na miejscu, następnie zwrócił się do mieszkańców wsi, aby nie liczyli tylko na pomoc, której władze rządowe nie odmówiły wprawdzie, ale i sami wzięli się z energią do pracy nad odbudową; odbudowa ta zaś winna być dokonana planowo i to w ten sposób, aby na przyszłość wieś była zagwarantowana przed podobnymi klęskami. Droga do osiągnięcia tego, jest komasa gruntów pod zabudowania i wzniesienie budowli ogniotwórczych, w czym władze będą zawsze pomocne. Pan Wojewoda wręczył następnie Komitetowi 500 zł. na pierwszą pomoc dla pogorzelców.

Wszyscy zebrani dziękowali p. Wojewodzie za zainteresowanie się ich nieszczęściem, dziękowali za pomoc i jednogłośnie postanowili stosować się do udzielonych im wskazówek.

Dalsza podróż p. Prezydenta

(Tel. od wł. kor. z Wilna)
W dniu dzisiejszym rano p. Prezydent Rzeczypospolitej przybył do Kurzeńca, nawiedzając ciągle pożarami. P. Prezydent złożył na ręce wójta gminy 2000 zł. na rzecz nawiedzonych klęską pożarów.

Po zwiedzeniu Domu Ludowego p. Prezydent udał się do Kościelnic. Po zwiedzeniu kościoła zatrzymał się p. Prezydent we wsi Dawidowice, gdzie był podejmowany przez miejscowego gospodarza Ławryńkiewicza, a następnie udał się do Miadzioły. Stąd p. Prezydent udał się nad jezioro Narocz, gdzie nastąpiło poświęcenie schroniska nad Naroczem przez ks. biskupa Bandurskiego.

Przeciąganie struny

Z kół czytelniczych otrzymujemy następujący artykuł, omawiający kongres Centrolewu (Red.).
Gdy na chwilę ślegniemy myślistwo wstecz i następnie zastanowimy się nad obecną sytuacją polityczną w Polsce zauważymy, że wszystkie wypadki jakie po sobie następują, mają ze sobą ścisły związek i są tylko konsekwencją pewnych określonych postępiń Marszałka Piłsudskiego.

Przeciągnięciu obywateli często nie zdaje sobie sprawy z roli, jaką sam odgrywa w procesie przekształcania się psychiki polskiej i dla tego nie zauważa, jak szybko i planowo realizuje się wielka myśl, Wielkiego Wodza — Narodu, konsekwentnie zmierzająca do konsolidacji politycznej społecznej i gospodarczej-Polski.

Najsłynniejszą oborę polityczną modyfikują swoje programy, starając się dostosować do tempa życia, które zaledwie podświadomie wyuczają, niedomyślając się nawet, że fakt ogólnego marszu, wybija miarową ręką Marszałka w Belwederze, a kierunkiem tego marszu jest — interes Polski, ponad Partję.

Intensywne przekształcanie naszej psychiki i dostosowywanie jej do potrzeb chwili, często stało się bolesnym, zwłaszcza dla chorego partyjniczo, a organizmie którego dokonywują się konieczne cięcia chirurgiczne.

To też z wyrozumiałością i spokojem patrzymy na nerwowe drgania naszej chorej opozycji, która dla uniknięcia koniecznej operacji, chwytła się ostatniej deski ratunku — jak chorego łóżka — Kongresu w Krakowie.

Złączeniem jednak w panicznym strachu przywódcom grup lewicowo-centrowym — nie pomóżmy już kongres. Stół operacyjny gotów i chirurg czeka.

Chorobliwy — krzyk protestu opozycji nie może wywołać wśród zdrowej części społeczeństwa ani współczucia ani wyrozumiałości, bo nawet w interesie chorego pacjenta, społeczeństwo winno zachować zupełną obojętność na wywołany porażką i strachem przed operacją — krzyk protestu.

Minał czas, kiedy chorym dzieciom dawano nóż do zabawy aby zadowolili ich kaprys.

Żdziś rozkapryszona opozycja może spotkać niespodziewany cioś, który ją otrąśnie z zachrzewienia, bo tego wymaga współczesna metoda wychowania obywatelskiego i interes Państwa, w stosunku do wychowanków, którzy szczerą i wprost stółową odznaczają się krasnoblizną i niewytłumaczonym żądą istotną racją, uporem. Przekięgnięciu struny zawieszony koniec się amunicji dla tych, którzy nie zdają sobie sprawy, że struna zbyt naciągnięta musi pęknąć.

Narady Centrolewu nad kongresem

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
28-go b. m. odbędzie się w Sejmie ogólne posiedzenie członków przyjdum 6 klubów parlamentarnych Centrolewu dla ostatecznego ustalenia organizacji kongresu, jaki odbędzie się w ostatnim tygodniu w Krakowie. Pomiedzy leaderami 6 stronnictw podzielone mają być referaty dotyczące sytuacji politycznej, spraw gospodarczych przy reformie konstytucji, sprawy bloku przy ewentualnych wyborach, oraz wyłonienia stałych komisji stronnictw Centrolewu.

Obrady Sejmu Śląskiego

KATOWICE 24.6. Wstępnie mieli przedstawiciele opozycyjnych ugrupowań atakując Wojewodę Grzyńskiego, który z kolei w następnym przemówieniu odparł bezpodstawnie zarzuty przedmówców, stwierdzając, że gospodarka województwa jest w pełni racjonalna.

Niemcy sabotują polską propozycję celną

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
Niemcy nie chcą odpowiedzieć na propozycję celną Polski. W kołach dyplomatycznych wskazują na to, że rząd zwręka z odpowiedzialności w wysuniętej przez Polskę propozycji dotyczące wspólnego rozwiązania trudności gospodarczych, jakie wywołały się na skutek nowych ustaw celnych niemieckich.

Narazie w kołach niemieckich motywują to kryzysem, jaki wynikł na stanowisku ministra Skarbu w Rzeszy niemieckiej, nie jest jednak wykluczone, że Niemcy wogóle uchylą się od odpowiedzi na notę polską.

Nowe władze Zw. Inwalidów

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
W dniu dzisiejszym na zjeździe inwalidów nastąpiły wybory do Wydziału Wykonawczego, do którego wszedł pos. Jan Karboński, pos. A. Pałak, Szubczyński, dr. Stęchciński, Dabrowski, Ludiga Łaskowski, dr. Hukiewicz, Woźniak, Łobodziński, Szypkowski, por. Rudowski i Modzelewski. Zarząd ukonstytuował się w składzie: prezes pos. J. Karboński, wice-prezes Szulczyński i drugi wice-prezes dr. Pałak, oraz Woźniak. Potem ukonstytuowała się Rada Główna, oraz Komisja Rewizyjna.

Mają powstać Izby Inżynierów

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
Dowiedujemy się, że w łonie rządu omawiany jest obecnie projekt utworzenia instytucji, która reprezentowałaby zawod inżynierów w firmie Izby lub Rady, tak jak to się ma z zawodem lekarzom i palestrą, które to zawody są reprezentowane przez Radę lub Izbę adwokacką, utworzenie Izby inżynierów do której każdy inżynier zatrudniony w swym zawodzie musiałby należeć.

Konferencja między min. Patkiem a posem Owsejenko

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
Bawiący obecnie w Warszawie poseł Rzeczypospolitej Polski w Moskwie minister Patek odbył ma między innymi konferencję z poselem sowieckim Owsejenko. Jak się dowiadujemy po zakończeniu spraw służbowych minister Patek udał się ma na wyprawę do miejscowości kuracyjnej Joachimstał w Czechosłowacji.

Przed obsadzeniem stanowiska wiceprezesa Banku Polskiego

WARSZAWA 24. VI. Jak słychać, wiceministrem skarbu, po przejściu obecnego wiceministra p. Grodyńskiego, na stanowisko wiceprezesa Banku Polskiego, (o czym donosiła prasa, jednak brak dotychczas potwierdzenia tej wiadomości przez czynniki

Plan reformy nauczania średniego

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego opracowało plan reformy nauczania, który przewiduje w szkołach średnich ścisły podział ogólno-kształcący na dwie zasadnicze grupy, klasy wyższe i niższe, przyczem ostatnie obejmowałyby klasy I, II i III.

Dopiero w klasach wyższych przeprowadzone będzie w całej rozciągłości zróżnicowanie nauczania na humanistyczne i przyrodniczo-matematyczne.

Nowy poseł austriacki w Polsce

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)
Na miejsce dotychczasowego posła austriackiego w Polsce Posta ma być powołany dotychczasowy poseł austriacki w Moskwie Hegenheim.

Upały w Stanach Zjednoczonych

CHICAGO 24. VI. W dniu wczorajszym temperatura w Chicago dochodziła do 96 stopni Fahrenheita. Z powodu gorąca zmarło 6 osób.

Podobny upał panuje prawie w całym Stanach Zjednoczonych.

Dwa pożary w pow. baranowickim

BARANOWICZE (kor. wt.) W dniu 21.VI r. b. około godz. 16 w lesie koło wsi Sawciewicz...

W dniu 22 VI r. b. o godz. 15 na stoczce Jundzilo Antonie...

Lekarz: Niech pan Jada Jekna-wieci! Chorzy: A czy mogę Jadać je przyzrządzone na mój sposób?

Smakosze piją tylko piwo ŻYWIECKIE

RADJO-PROGRAM WARSZAWA fala 1411.

Środa 25 czerwca

- 11.30. Kom. PAT. 11.50-12.05. Sygnal czasu. 12.05. Muzyka z płyt gramof...

- 17.45. Transm. ze statku. 18.05. Chór rewielowy. 18.20. Masze okna na świat...

Do sprzedania dom z 5 pokoi z 70-2 m. Piłsudskiego 99. Do-wiedzieć się codziennie od godziny 10-6

Sprawozdania Lipnisk: Dnia 31 maja 1930 r. została urządzona stan-iarzem Ogńska Zw. Pol. Nauz. Szk. Pow. w Lipniskach...

W związku z ogłoszeniem Stanisła-wa Kleniewskiego właściciela zakładu krawieckiego w Nowogrodzku...

dzielnicy swoim do rozpoznać i nie-tych tak niebezpiecznych dla rolnika maszyn...

Nowo-otwarcia fabryka wody sodowej i napojów owocowo-gazowych LEWIN MAK S. Lida Suwalska 58 (obok kina „Nirwana“)

PLAGA LETNIA!!! Muchy są nętrne, wstrętne i jako rozmnożeni-ki wszelkich chorób są niebezpieczne...

Ponieważ przyjechalem do Nowo-grodzka w celu dobrego i fachowego zycia wszelkich ubrań...

Warunki kupna te same. W składzie Nagrodzkiego stale się znajdują...

KINO-TEATR MIEJSKI w Nowogrodzku

Dzisiaj kino niezwykłe

Długi i tani kredyt na żniwiarki

Charles Wesley Sanders (47) Śmierć na rozdrożu

Wody — wyjechał Sobey i dodał sztyb; ko chrapliwym szepcąc: „W zabłem Moody-ego. Ja zabłem Dorra — jeteli to prawda, że nie żyje.“

HUMOR

Pani, po powrocie z podróży, stwierdza nieobecność męża. Gdy ten wreszcie zjawia się nad ranem do domu...

czeka z kolacją. Na Boga, Bert, jakęś ty się postarzał! Przybyło ci najmniej dziesięć lat! — Lubisz, jak widzę, mówić komplementy...

ROZDZIAŁ XXVI. „CÓŚ INNEGO“

Kiedy Bert wjeżdżał na podwórze Ham-mersleyów słonec kryło się już za górami. Na progu kuchni ukazał się Jim i Anns.

ROZDZIAŁ XXVI. „CÓŚ INNEGO“

— Dziękuję pani, ale nie — odpowiedział. — Wiem, że pilno pani usłyszeć, jak się to wszystko odbyło. Od czego mam zacząć?

REDAKCJA I ADMINISTRACJA ul. 3-go Maja 1. Telefon 75 i 100. Czynne codziennie oprócz niedzieli REDAKCJA od 13-ej do 15-ej i od 18-ej do 24-ej; ADMINISTRACJA od 9-ej do 15-ej i od 18-ej do 19-ej. Redaktor naczelny przyjmuje od 14-ej do 15-ej; Rękopisów Redakcja nie zwraca. Konto P. K. O. Nr. 81.287. Drukarnia Wyzd. Pow. tel. 99.

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz mruk lub jego miejsce szerokości 1 spłaty (układ 6 spłatowy); przed tekstem 30 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 15 gr. Drobne za wyraz 10 gr. Poszukiwanie PRENUMERATY: W Nowogrodzku z odnośnieniem do domu i samojacowce wraz z przesyłką zł. 4 zagranicą — 7.00. Zmiana adresu 50 groszy.

Redaktor i wydawca: Mikołaj Zdanowicz Drukarnia Wyzd. Pow. w Nowogrodzku.

Ogłoszenie o przetargu

Nowogrodzki Urząd Wojewódski — Dyrekcja Robót Publicznych ogłasza przetarg ofertowy na roboty murarskie z materiału żradowego przy budowie domu mieszkalnego dla urzędników w Nowogrodzku.

Oferty w zalaskowanych kopertach należy składać w Dyrekcji Robót Publicznych przy ul. Słonińskiej w Nowogrodzku do dnia 4 lipca r. b. do godz. 12.15 z załączeniem wadium w wysokości 5% od zaofiarowanej sumy w gotówce lub kwitem Kasy Skarbowej.

Otwarcie ofert nastąpi tegoż dnia o godzinie 13.00. Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, ewentualnie przeprowadzenia dodatkowego przetargu ustnego.

Ceny winne być podane za jednostkę roboty na podstawie ślepego kosztorysu, który można otrzymać w Dyrekcji, gdzie także będą podane do przetargu warunki techniczne wykonania robót. Nowogrodzki, dn. 23 czerwca 1930 r.

Dyrektor (-) inż. A. Zubelewicz

KOMTUR Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki w POZNANIU. W Wystawie bierzcie udział 30 państw z pięciu kontynentów. Otwarcie 6 lipca 1930 r.

Kino „APOLLO“ w Baranowiczach. Dziś czwartek i dni następujących Niebawym przebieże sezon: Największy tragik ekranu Werner Kraus ukazuje się w roli Napoleona w ostatnim i bezkonkurencyjnym swem arcydziele filmowym p.ł. WIECZYNIKI Z WYSPY Świętej Heleny